

Türk Tabipleri Birliđi
İnfodemi Mücadelesi ve Yönetimi Çalışma Grubu

Bilginin Toplumsallaşmasında Tuzaklar:
21. Yüzyıl Dinamikleriyle İnfodemi

Çevrimiçi Sempozyum

Sonuç Bildirgesi¹

Türk Tabipleri Birliđi (TTB) İnfodemi Mücadelesi ve Yönetimi Çalışma Grubu tarafından “**Bilginin Toplumsallaşmasında Tuzaklar: 21. Yüzyıl Dinamikleriyle İnfodemi**” Sempozyumu 13 ve 14 Mayıs 2022 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlendi. Sekiz oturumda gerçekleşen sempozyuma hekimler, sosyal bilimciler, iletişim uzmanları, medya temsilcileri katıldı. Toplam sekiz oturumda gerçekleşen etkinlik, TTB'nin sosyal medya platformlarından canlı olarak yayımlandı. Sempozyumda infodeminin ve mücadelesinin farklı boyutları gündeme taşındı.

Sempozyum kapsamında aşağıdaki tespitler ve öneriler öne çıktı:

1. İnfodemi, küresel bir sorundur.
2. İnfodemi yeni bir kavram olmamakla birlikte 'hakikat sonrası' dönemin ilk pandemisi olan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) sürecinde küresel sağlığı etkileyen çok önemli bir tehdit olmuştur.
3. Yanlış, çarpıtılmış/kasıtlı olarak yanlış üretilmiş, güncelliğini yitirmiş bilgi, bilgi boşlukları, söylenti gibi geniş bir içerikte bilgi bolluğu olarak tanımlanan infodemi bireysel ve toplumsal riskler/tehditler oluşturur.
4. İnfodeminin belirleyicileri vardır.
 - a. Neoliberalizm ortamında bilginin üretiminde etkili iktidar odaklarının bilginin dolaşım süreçlerine de gölgesinin düşmesinden kaynaklanan sınırlar yaratılmaktadır.
 - b. İnfodemi, günümüzün öncelikli sorunlar arasında yer alan ekolojik kriz mücadelesini zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, ekolojik kriz ile mücadele için etkili bir infodemi mücadelesi yaşamsaldır.
 - c. Özel gereksinimi olan gruplar, mülteciler, yaşlılar, yeti kaybı olanlar, toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle kadınlar özne koşullarına göre infodemiden olumsuz şekilde etkilenmektedir.
5. İnfodemi nedeniyle yaşamın farklı alanları etkilenmiştir.
6. İnfodemi nedeniyle kanıta, bilgiye, bilime, gerçeğe olan güven sarsılmıştır.
7. İnfodemi, etik açısından sorunlara neden olmaktadır.
8. İnfodemi sağlık alanında çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Örneđin;
 - a. Hastalık örüntüsü geniş bir yelpazede seyretmektedir.
 - b. Sağlık hizmetlerinin sunumu kesintiye uğrayabilmektedir.
 - c. Hastalıklarla mücadele kesintiye uğrayabilmektedir.

¹ 20.5.2022 tarihinde yayımlanmıştır.

- d. Tedaviye erişim aksamaktadır.
 - e. Bulaşıcı olmayan hastalıkların tanı ve takibinde gecikmeler olmaktadır.
 - f. Ruhsal sorunlar, hastalıklarda artış görülmektedir.
 - g. Stresle baş etme zorlaşmıştır.
 - h. Ayrımcılık, nefret dili sağlık/hastalık örüntülerini etkileyebilmektedir.
9. Geleneksel medya işlevini yerine getirmekte zorlanabilmektedir.
10. İnfodemi nedenli sağlık risklerini daha iyi anlamak için sağlığın sosyal, ekonomik, yapısal, ticari belirleyicilerini dikkate almak gerekir.
11. İnfodemi mücadelesi interdisipliner, transdisipliner bir mücadele alanıdır.
- a. Toplumun kolay erişebileceği doğrulama ortamlarına ihtiyaç bulunmaktadır.
 - b. Toplumda doğru bilginin önemi konusunda farkındalığının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.
 - c. Sağlık okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı, dijital okuryazarlığın artırılması amacıyla akademi, meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri, doğrulama kuruluşlarının toplumda konu ile ilgili kişi ve kurumlar bir arada çalışmalıdır.
 - d. Herkesin doğru bilgiye erişim hakkı vardır.
 - e. Doğru bilgi kaynaklarına yönlendirmek önemli bir kamusal sorumluluktur.
 - f. İyi iletişim yaşamsaldır.
 - g. Aşırı bilginin azaltılması, teknik ve terminolojik bilginin toplumun anlayacağı şekle dönüştürülmesi, karmaşık bilgilerin sadeleştirilmesi, bilginin doğruluğundan emin olunmasının sağlanması gerekmektedir.
 - h. İnfodemi mücadelesi için kapasite geliştirmeye ihtiyaç vardır.
 - i. Hekim örgütleri, sağlık meslek örgütleri infodemi mücadelesinde ilgili diğer bileşenlerle bir arada çalışmalıdırlar.
 - ii. Sağlık çalışanları ve derneklerin, meslek örgütlerinin iletişim becerilerini, medya okuryazarlığını besleme gereksinimi bulunmaktadır.
 - iii. Medya ve sağlık alanı çalışanlarının birlikte mücadele etmesi önemlidir.
12. Daha geniş bir perspektifle, sağlığın sosyal belirleyicileri bakımından demokratik mekanizmalar, sosyal hukuk devleti, basın özgürlüğü koşulları infodemi mücadelesi için önemlidir.